

Maja Grgič o stavki v Hotelih Bernardin

Turizem so še vedno ljudje

V Hotelih Bernardin, ki sodijo pod okrilje skupine Sava Turizem, so včeraj opozorilno stavkali. Delavce je na noge dvignil napovedani prenos oziroma tako imenovani outsourcing okoli 35 sobaric na zunanjega izvajalca Aktiva čiščenje. Gre za zadnjo desetino sobaric, ki so še neposredno zaposlene v Savi Turizmu, vse druge so na zunanje izvajalce prenesli že v preteklih letih.

V sindikatu opozarjajo, da gre pri delu sobaric za osnovno turistično storitev, ki da je ne bi smeli prenašati na druge družbe, še posebno ne v državnem podjetju. Do takšne poteze sta bila kritična tudi ministra za gospodarstvo in za delo, Matjaž Han in Luka Mesec. V skupini Sava Turizem pa se zagovarjajo, da je to praksa po vzoru svetovnih hotelskih verig, saj da je zaradi izredne sezone naravnosti težko uravnavati nihanje števila zaposlenih sobaric. To je seveda res, na vrhuncu sezone so potrebe po tem kadru nedvomno večje kakor zunaj tega obdobja. A težava v resnici ni prezaaposlitev, ampak v skrbi, kdo so novi delodajalci. Sava Turizem je te delavke prezaaposlila na družbi Aktiva čiščenje in Samsic, ki žal ne

slovita kot vzorna delodajalca, saj je obe zaradi kršitve delavskih pravic obravnaval pristojni inšpektorat. Pretirano obremenjevanje delavcev z delom nad 56 ur na teden, nezadostno zagotavljanje počitka, neustrezna izplačila so nekatere od očitanih kršitev, zato so delavci razumljivo zaskrbljeni.

Sobarice iz Bernardina naj bi pri novem delodajalcu dobile celo višje plače, kot jo imajo zdaj v skupini Sava Turizem: namesto 900 evrov bruto bi prejele 1090 evrov bruto. Vendar je to še vedno 120 evrov manj od minimalne plače. Zato ni presenetljivo, da je sindikat v okviru stavke zahteval še odpravo plačnih nesorazmerij in usklajitev vseh osnovnih plač z višino inflacije iz leta 2022 v višini 10,3 odstotka pa tudi višje nadomestilo za prevoz na delo.

In tu pridemo do drugega bista težav, ki pa še zdaleč ni vezano le na Savo Turizem, ampak na celotno panogo, in to ne le pri nas, temveč po vsem svetu. Čeprav so njeni predstavniki po epidemiji, v kateri je v druge dejavnosti pobegnilo 1,5 milijona delavcev, skrušeno ugotavljali, da je turistična rast do takrat temeljila na slabo plačani delovni sili in da se to ne sme ponoviti, se očitno ni spremenilo prav veliko. In to kljub temu da je po oceni svetovne turistične organizacije lani samo v Evropi primanjkovalo 1,2 milijona delavcev. V Sloveniji ta številka znaša nekaj tisoč, v visoki sezoni pa tudi okoli 10.000.

Plače so se tudi zaradi vsesplošnih podražitev ponekod nekoliko zvišale, a so večinoma še vedno daleč od privlačnih. Dodatna težava so razmere za delo. Te so po eni strani

sezonsko pogojene, po drugi strani pomanjkanje kadra vodi v spiralo vse večje obremenjenosti turističnih in gostinskih delavcev ter posledično v vse bolj nepredvidljive in dolge delovnike. Marsikje zato že iščejo modele, v okviru katerih delodajalci zaposlenim zunaj sezone ponujajo dodatne bonuse, kot je dopustovanje na Maldivih.

V Sloveniji se je vlada odločila za promocijo poklicev v gostinstvu in turizmu, za kar je pred kratkim vzpostavila poseben portal Kariera v turizmu, šolanje zanje pa spodbuja tudi s štipendijami za deficitarne kadre. Dogajanje v zvezi z državno Savo tako gotovo ni v prid tem prizadevanjem. A dobra novica je, da socialni dialog tam poteka, zato je mogoče upati, da bosta nasprotni strani vendarle dosegli kompromis, ki bo sprejemljiv tako za delavce kot za podjetje.

Svetovna turistična organizacija za letos Evropi in Bližnjemu vzhodu že napoveduje vrnitev na raven pred epidemijo, a okrevanje lahko tako kot lani zavre pomanjkanje kadra. Čeprav po številnih hotelih pri nas in po svetu hrano že dovažajo in odvažajo simpatični robotki, bodo ti težko v celoti nadomestili živega človeka. Turizem so namreč poleg doživetij, dogodkov, naravnih, kulturnih in drugih znamenitosti vedno bili in bodo ljudje.

Težava v resnici ni v prezaaposlitvi, ampak v skrbi, kdo so novi delodajalci.